

	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број:
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	10/8-4
		Датум:
		24.2.2016.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Др Дубравка Поповић Срдановић, редовни професор
2. Др Дејан Милутиновић, доцент
3. Др Данијела Костадиновић, доцент

2. Одлука Већа департмана за српску и компаративну књижевност број 10/7-1-34 од 16. јула 2015. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме
Ивана Миломир Николић
2. Година уписа на мастер академске студије
2013/2014.
3. Назив студијског програма
Мастер академске студије филологије (модул српска и компаративна књижевност)

III НАСЛОВ –МАСТЕР РАДА:

Женски ликови у збирци прича Животи девојака и жена Алис Манро

IV ПРЕГЛЕД – МАСТЕР РАДА:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикона и сл. Мастер рад Иване Николић *Женски ликови у збирци прича Животи девојака и жена Алис Манро* има 71 страницу и састоји се од следећих поглавља: Увод (3-5), Алис Манро: живот и дело (5-8), Приче Алис Манро (8-12); поглавље *Животи девојака и жена: композиција и теме* има два потпоглавља: Простор, време, ликови (12-17) и *Животи девојака и жена: аутобиографија Дел Џордан* (17-20); поглавље *Женски ликови и друштвени концепт прича* има пет потпоглавља: *Животи девојака и жена: приче о породици* (20-29), Женски ликови и религија (29-32), Детињство и младост жене у Џубилију (32-39), *Животи девојака и жена: конструкција женских идентитета* (39-43), Конструкција женског идентитета: сексуалност Дел Џордан (43-55); поглавље *Женски ликови према књижевним референцама и паралелама* има два потпоглавља: Књижевне референце у збирци *Животи девојака и жена* (55-61) и Портрет уметнице у младости (61-67). Следи **Закључак** (67-69) и **Литература** (69-71) са 21 референцом, претежно на енглеском језику.

Наглашавајући да се интересовање за приповестке Алис Манро повећало после добијања Нобелове награде 2013, кандидаткиња у **Уводу** указује да се ауторка у збирци *Животи девојака и жена* бави друштвено-културном условљеношћу живота жена у канадској провинцији средином двадесетог века, што се испитује кроз проблеме одрастања, пријатељства и међуљудских веза свих врста, као и односа према религији, сексуалности, породици. Као тему која се посебно истиче кандидаткиња подвлачи родну подељеност, односно питање изградње женског идентитета у одређеном друштвено-културном окружењу. У поглављу **Алис Манро: живот и дело** дају се битне чињенице из живота и дела ове канадске списатељице, рођене 1918. која је за своје збирке приповедака освојила низ највиших литерарних признања. У поглављу **Приче Алис Манро** наглашава се да је кратка прича форма у којој се Манро најуспешније изражава, као и да критика као њене главне карактеристике уочава реалистичност приповедања, једноставност стила као и усмереност на ликове малих људи. После констатације да свака прича у збирци функционише као део опште наративне структуре мада свака има свој посебан наратив, кандидаткиња најпре, као основне елементе приповедака, одређује њихов простор, време и ликове (поглавље *Животи девојака и жена: композиција и теме*). Простор ове збирке концентрисан је на провинцијско место Џубили из округа Ванаван области Онтарио; време којим се приче баве су послератне четрдесете и педесете године а нараторски глас који обједињује све приче циклуса припада Дел Џордан. Кандидаткиња истиче да се из перспективе Дел Џордан прича женска визија историје, односно приказује конструисање и деконструисање лика нараторке/јунакиње Дел Џордан условљено патријархалним, малограђанским, фармерским, религиозним окружењем. Кандидаткиња наглашава да битну особину ове збирке прича чини њихова фикционална аутобиографичност, односно да су приче и имагинарна биографија Дел Џордан и биографија чланова њене породице. У поглављу **Женски ликови и друштвени контекст прича** кандидаткиња најпре указује да се положај нараторке Дел Џордан дефинише кроз њен критички однос према ликовима осталих жена у породици: у првом реду према мајци Ади, најзначајнијем споредном лику, лику жене која тежи знању и образовању, и теткама њеног оца, које су, као бранитељке традиционално одређених родних улога, Ади супротстављене. И мајка и тетка, мада потпуно различите, суштински се залажу за патријархално схваћену забрану сексуалности, ради постизања моћи, што је за Дел неприхватљиво. Стога, наглашава кандидаткиња, Дел преиспитује управо оне аспекте личности које њена мајка Ада одбацује – религиозност и сексуалност. Адино отпадништво од религије, њен „атеизам“ води Дел у трагање за вером преко приспиривања статуса и утицаја локалних верских заједница, од католичке преко неколицине протестантских – методистичке и Уједињене цркве до англиканске, да би стигла до сопственог сложеног односа према религији; она истовремено схвата моћ вере у људском животу као и да за њу лично религија неће моћи да понуди тражене одговоре. Кандидаткиња истиче да као девојка која бира образовање уместо излазака посвећених трагању за мужем, чиме се бави већина девојака у Џубилију, Дел у младости не уме да разреши сукоб женске пожељности и памети, и да за то криви своју женскост. У дружењу са најпаметнијим младићем у школи Џеријем Сторијем, који се такође не уклапа у понашање и очекивања већине, Дел трага за разрешењем овог конфликта, али, како показује кандидаткиња, схвата да је и у тој вези несхваћена и њена памет и њена сексуалност; и овде се, иза маске модерности, крије традиционалност. Кандидаткиња констатује да Дел схвата да

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Број:

10/8-4

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Датум:

24.2.2016.

је њена судбина у Џубилију друштвена маргина. У потпоглављу посвећеном проблему конструкције женских идентитета у *Животима девојака и жена* кандидаткиња истиче да се кроз приче може пратити начин изграђивања, промена и разграђивања идентитета само у лику Дел Џордан, док се остали женски ликови сагледавају у сукобу патријархалне матрице традиционалног женског идентитета и процеса његовог разграђивања односно настајања модерног идентитета при чему превагу односи традиционални модел дефинисања женскости. Конструкцију женског идентитета Дел Џордан кандидаткиња сагледава кроз доба детињства, девојаштва и зрелости кроз које се мења и дефинише спознаја нараторке о самој себи. Процес који у највећој мери одређује личност Дел је откриће сексуалности и сексуалне жеље. Кандидаткиња констатује да се женска сексуалност Дел гради на различите начине: на основу прочитаних књига, разговора са пријатељицом Наоми, из пријатељства са Џеријем Сторијем, из сексуалне игре са господином Чејмберлином, из медицинских података о женском телу, сексу и абортусу, али увек насумице и кроз низ случајности, што омогућава култура званичног ћутања о телу и сексуалности. Због овога Дел доживљава свој род као бреме којег жели да се ослободи истовремено желећи да буде на страни која поседује моћ, односно која може да узме и прихвати оно што јој је битно. Кандидаткиња закључује да ће своју сексуалну личност Дел дефинисати кроз однос са Гарнетом. Тај однос почиње од њеног потпуног физичког/сексуалног предавања, пролази кроз фазу њеног пристанка да игра улогу послушне жене (то претпоставља и њено криштење у његовој цркви), и завршава се њеним одбацивањем ове улоге, што доводи до раскида везе. Одбацујући модел патријархалне покорности али и сексуалног аскетизма за који се, као једини пут ка женској независности залагала њена мајка, Дел гради простор за грађење сопственог идентитета. У поглављу **Женски ликови према књижевним референцама и паралелама** кандидаткиња указује на значај читања у доживљају живота нараторке/јунакиње. Почевши од бизарних информација у новинама ујка Бенија, преко енциклопедија које продаје њена мајка до дела које без реда узима из библиотеке (романтични, историјски, готски романи), до смисленог и усмереног читања (*Кристина Лаврансова*, *Врло нови свет*, *Пропагандисти*), Дел, за разлику од већине становника Џубилија непрестано чита. Књиге, како истиче кандидаткиња, постају не само начин да спозна свет, него и саму себе. Прича о читању постаје и прича о писању јер је Дел имагинарна ауторка прича збирке *Животи девојака и жена*, уметница која пише о сопственом списатељском почетку. Опредељење за писање, односно размишљање о првом роману, разрешава и проблем конфликта сексуалности и интелекта који Дел перманентно опседа: она налази право задовољство у стварању. Финални догађај који ће бити описан у њеним аутобиографским записима из младости управо је моменат када Дел схвата да ће се бавити писањем; када приповеда о животу Џубилија, подвлачи кандидаткиња, Дел у ствари приповеда о себи и тако пред читаоцем открива портрет уметнице у младости. У **Закључку** кандидаткиња подвлачи да младост и сазревање нараторке Дел Џордан показују да се модерни женски идентитет мора конструисати кроз непрестану полемику са традицијом.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА-МАСТЕР РАДА:

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Кандидаткиња је својим радом показала да женски ликови у збирци приповедака Алис Манро *Животи девојака и жена* имају доминантан значај. Она је показала како као главна јунакиња и истовремено нараторка ових прича функционише Дел Џордан, односно како њен живот тематски и идејно повезује све приче збирке. Успостављајући наратив о сопственом животу нараторка приповеда и о животу своје мајке, па ова два испреплетана наратива граде, како је добро уочила кандидаткиња, сложену слику историјских, друштвених, културних и психолошких условљености жена унутар специфичног канадског хронотопа. Посматрајући овај текст као фикционалну аутобиографију, кандидаткиња је показала како нараторка Дел Џордан, градећи слику провинцијског места у руралном делу Онтарија из педесетих година прошлог века, из женске визуре истовремено гради и друштвено-културну слику тог простора и времена, кроз приче о породици, религији, пријатељству и љубави као и односу према сексуалности и образовању. Посебно значајан резултат истраживања представља кандидаткињино уочавање да женски ликови Алис Манро указују на различите моделе конструисања женског идентитета, од оних који се темеље на патријархалној традицији до оних који теже модерном схватању женскости које се гради у константној борби и полемици са традицијом, а које илуструје лик нараторке/ јунакиње Дел Џордан. Вредан резултат истраживања представља и кандидаткињино указивање на значај читања и писања у сагледавању сопственог живота од стране нараторке; читање постаје не само начин спознаје света него и сопственог идентитета, а писање најбољи начин за остварење осећања сопствене целовитости.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање које је спровела Ивана Николић у раду *Женски ликови у Животима девојака и жена Алис Манро* темељи се на опредељењу, на основу замисли Манро да приповедачки глас припадне главној јунакињи, да се приче читају као аутобиографски и биографски текст, односно лично сведочење нараторке о једном простору и времену. Тако су као обједињујући елементи осам прича које чине ову збирку („Флетс пут“, „Наследници живог тела“, „Принцеза Ида“, „Доба вере“, „Промене и обреди“, „Животи девојака и жена“, „Крштење“ и „Епилог: фотограф“) сагледани простор, доба и ликови канадске провинције средином двадесетог века, а пре свега нараторка Дел Џордан. Налазећи упориште у феминистичким текстовима Џ. Батлер кандидаткиња своју анализу усредсређује на проблем конструисања/ деконструисања конструисања женске личности Дел Џордан унутар патријархалне, малограђанске, фармерске, религиозне средине која одражава друштвену подељеност на свет мушкараца и жена, али и на њено трагање за аутентичном женском позицијом кроз њен однос према сексуалности, образовању и стваралаштву. Кандидаткиња је убедљиво показала да је откривање сексуалности и каналисање сексуалне жеље од највећег значаја за остваривање идентитета Дел Џордан, јер се он дефинише најпре кроз напор да се род као извор немоћи одбаци да би се потом, са свешћу о могућности избора, пригрлио. Са истих, феминистичких позиција, кандидаткиња тумачи и најважнији споредни лик у причама, лик Делине мајке Аде, чије схватање женске еманципације претпоставља целибат односно искључује сексуалност, чиме она и несвесно поштује наметнуту културну матрицу. Кандидаткиња успешно приказује сложени однос мајке и кћери у којем кћер после одбацивања мајчиних убеђења и страховања од идентификације са мајком, успевши да дефинише сопствену женскост кроз књижевно стварање, схвата да је управо мајка допринела њеној самосвести и жељи да развије сопствене способности.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Комисија сматра да је Ивана Николић успешно обавила задатак који је себи поставила у пријави теме мастер рада, односно да је рад урађен у складу са образложењем наведеним у пријави теме. Приложени рад садржи све битне елементе: рад је кохерентан, структурно прегледан и методолошки доследно изведен. Рад представља оригиналан допринос науци јер омогућује дубље и потпуније разумевање доминантне проблематике збирке приповедака Алис Манро *Животи девојака и жена*, друштвено-културну условљеност живота жена у канадској провинцији средином прешлог века. Рад доприноси бољој рецепцији дела ове књижевнице у нашем културном простору, посебно у светлости чињенице да представља први текст овог обима и озбиљности о њеном делу на српском језику.

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/8-4

Датум:

24.2.2016

VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже да се мастер рад под насловом *Женски ликови у збирци прича Животи девојака и жена Алис Манро* прихвати и да се кандидаткињи Ивани Николић одобри јавна одбрана.

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Дубравка Поповић Срђановић, редовни професор

Др Дејан Милутиновић, доцент

Др Данијела Костадиновић, доцент